

SÆRTRYKK

Gjeldsordningsloven

samt enkelte bestemmelser i
panteloven, foreldelsesloven og finansavtaleloven

*med endringer senest ved
lov 10. januar 2003 nr. 1 om endringer i gjeldsordningsloven mv.*

* * *

Forskrift 4. april 2003
om
**overgangsregler til endringer i gjeldsordningsloven mv.
med merknader**

Lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner (gjeldsordningsloven)

SAMT

**lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer
(foreldelsesloven) §§ 13, 18, 21 og 22**

**lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant (panteloven)
§§ 1-5, 3-21 og 6-3**

**lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og
finansoppdrag (finansavtaleloven) § 71**

med endringer senest ved lov nr 1 2003 om endringer i gjeldsordningsloven mv.,
jf. Ot.prp. nr 99 (2001-2002) og Innst. O. nr. 15 (2002-2003)

* * *

Forskrift 4. april 2003 om overgangsregler til lov nr. 1 2003
om endringer i gjeldsordningsloven (fremmet av Barne- og familiedepartementet)

Lovendringene og forskriften trer i kraft 1. juli 2003,
jf. kgl. res. hhv. 10. januar 2003 og 4. april 2003

INNHold

Gjeldsordningsloven, kapittel- og paragrafoversikt	side 1
Gjeldsordningsloven, lovtekst gjeldende fra 1. juli 2003	side 2
Endringene i foreldelsesloven.....	side 17
Endringene i panteloven.....	side 18
Endringen i finansavtaleloven.....	side 19
Forskrift om overgangsbestemmelser.....	side 19
Merknader til overgangsbestemmelsene.....	side 21

**Lov 17. juli 1993 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner
(gjeldsordningsloven).
(med endringer senest ved lov nr. 1 2003 om endringer i gjeldsordningsloven mv.**

INNHold

Kapittel 1 Alminnelige bestemmelser

- § 1-1 Formål
- § 1-2 Virkeområde. Forholdet til gjeldsforhandling og konkurs
- § 1-3 Økonomisk vilkår
- § 1-4 Forhold som er til hinder for åpning av gjeldsforhandling
- § 1-5 Kommunens plikt til å bistå personer med alvorlige gjeldsproblemer
- § 1-6 Forholdet til sosialtjenesteloven

Kapittel 2 Søknad og forberedelse

- § 2-1 Søknad om gjeldsforhandling
- § 2-2 Namsmannens veiledningsplikt
- § 2-3 Namsmannens undersøkelsesplikt
- § 2-4 Medhjelper
- § 2-5 Salg og verdsetting av skyldnerens eiendeler
- § 2-6 Namsmannens myndighet til å avslå søknader
- § 2-7 Oversendelse av saken til retten

Kapittel 3 Åpning av gjeldsforhandling

- § 3-1 Namsmyndighetens åpning av gjeldsforhandling og fastsettelse av vilkår for åpning
- § 3-2 Oppfordring om å melde krav mv.
- § 3-3 Sikring av skyldnerens eiendeler og lønnstrekke
- § 3-4 Betalingsutsettelse i en gjeldsforhandlingsperiode
- § 3-5 Skyldnerens plikter i gjeldsforhandlingsperioden
- § 3-6 Bortfall av utleggspant
- § 3-7 Namsmyndighetens heving av saken i gjeldsforhandlingsperioden

Kapittel 4 Frivillig gjeldsordning

- § 4-1 Forslag til gjeldsordning
- § 4-2 Hva en frivillig gjeldsordning kan gå ut på
- § 4-3 Hva skyldneren kan beholde av sin inntekt
- § 4-4 Skyldnerens plikt til å avhende bolig
- § 4-5 Skyldnerens rett til å beholde personlige eiendeler, transportmidler mv.
- § 4-6 Salg av eiendeler
- § 4-7 Verdsetting av eiendeler som skal beholdes
- § 4-8 Fordelingen mellom fordringshaverne
- § 4-9 Omstridte fordringer
- § 4-10 Kausjonsfordringer
- § 4-11 Muntlige forhandlinger
- § 4-12 Vedtakelse av frivillig gjeldsordning

Kapittel 5 Tvungen gjeldsordning

- § 5-1 Begjæring om tvungen gjeldsordning
- § 5-2 Særlige regler om innholdet av en tvungen gjeldsordning
- § 5-3 Tingrettens saksbehandling
- § 5-4 Tingrettens stadfestelse

Kapittel 6 Endring av en gjeldsordning

- § 6-1 Endring av gjeldsordning på begjæring av skyldneren
- § 6-2 Omgjøring, opphevelse og tilsidesettelse av en gjeldsordning på begjæring av en fordringshaver
- § 6-3 Rettsmøte om endring av gjeldsordning
- § 6-4 Skyldnerens opplysningsplikt overfor fordringshaverne
- § 6-5 Frister for fremsettelse av begjæringer etter § 6-1 og § 6-2

Kapittel 7 Forskjellige bestemmelser

- § 7-1 Registrering av gjeldsordninger mm.
- § 7-2 Sletting av panteheftelser ved gjennomført gjeldsordning
- § 7-3 Fordeling av midler som er sikret etter § 3-3 når gjeldsordning ikke kommer i stand
- § 7-4 Skyldnerens ansvar for omkostninger
- § 7-5 Dekning av saksomkostninger i saker for retten hvor skyldneren ikke har motpart
- § 7-6 Dokumentasjon ved gjennomført gjeldsordning
- § 7-7 Uanmeldte fordringer som skyldneren ikke er krevet for i gjeldsordningsperioden
- § 7-8 Forholdet til tvangsfullbyrdelsesloven

Kap 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Formål

Loven skal gi personer med alvorlige gjeldsproblemer en mulighet til å få kontroll over sin økonomi. Den skal legge forholdene til rette for at skyldnere med slike problemer etter søknad om gjeldsforhandling kan oppnå en gjeldsordning enten ved avtale med fordringshaverne (frivillig gjeldsordning) eller ved stadfestelse av *tingretten* (tvungen gjeldsordning). Loven skal sikre at skyldneren innfrir sine forpliktelser så langt det er mulig, samt at det skjer en ordnet fordeling av skyldnerens midler mellom fordringshaverne.

§ 1-2. Virkeområde. Forholdet til gjeldsforhandling og konkurs

Loven gjelder for fysiske personer. Loven gjelder ikke for skyldnere som har gjeld knyttet til egen næringsvirksomhet med mindre:

- (a) næringsvirksomheten har opphørt og det til næringsvirksomheten ikke er knyttet uavklarte forhold som i vesentlig grad vil vanskeliggjøre gjennomføringen av en gjeldsforhandling, eller
- (b) den gjeld som er knyttet til næringsvirksomheten utgjør en forholdsvis ubetydelig del av skyldnerens samlede gjeld.

Det kan ikke åpnes gjeldsforhandling dersom skyldnerens bo er under behandling etter konkursloven. Åpning av gjeldsforhandling er ikke til hinder for at det åpnes konkurs i skyldnerens bo. Åpnes konkurs, skal en sak om gjeldsordning heves.

§ 1-3. Økonomisk vilkår

Skyldnere som er varig ute av stand til å oppfylle sine forpliktelser, kan oppnå gjeldsordning etter loven her. *En skyldner anses som varig ute av stand til å oppfylle sine forpliktelser når det må antas at vedkommende ikke er i stand til å innfri forpliktelsene fullt ut innen et for skyldneren rimelig tidsrom sett i forhold til forpliktelsenes art og omstendighetene ellers, eller uten urimelig oppofrelse.*

Det kan ikke åpnes gjeldsforhandling etter loven her før skyldneren etter evne har forsøkt å komme frem til en *gjeldsordning* på egen hånd.

§ 1-4. Forhold som er til hinder for åpning av gjeldsforhandling

Åpning av gjeldsforhandling skal nektes dersom omstendighetene ved gjeldsstiftelsen eller skyldnerens senere disposisjoner klart tyder på at denne på illojal måte har innrettet seg med sikte på å oppnå gjeldsordning, eller skyldneren forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt feilaktige eller villedende opplysninger til namsmyndighetene om forhold av vesentlig betydning for saken. Det samme gjelder dersom det foreligger uavklarte økonomiske forhold som i vesentlig grad vil vanskeliggjøre gjennomføringen av en gjeldsforhandling.

Åpning av gjeldsforhandling skal også nektes dersom det åpenbart vil virke støtende for andre skyldnere eller samfunnet for øvrig. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på om:

- a) størstedelen av gjelden er nylig stiftet. Det skal ses bort fra forsvarlige låneopptak til refinansiering eller til nødvendig bolig o.l.,*
- b) en ikke ubetydelig del av gjelden stammer fra straffbare forhold som er avgjort ved dom eller forelegg mindre enn tre år før søknad leveres,*
- c) skyldneren har foretatt disposisjoner som ville vært omstøtelige i konkurs, jf. dekningsloven kapittel 5,*
- d) skyldneren i den nærmeste tiden før søknad om gjeldsforhandling ble fremmet, på sterkt klanderverdig måte har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser så langt det var mulig,*
- e) en betydelig andel av skyldnerens samlede gjeld er skatte- og avgiftsgjeld, og om skyldneren kan klandres for forhold knyttet til denne.*

Det kan ikke åpnes gjeldsforhandling dersom skyldneren tidligere har oppnådd gjeldsordning etter loven her. Gjeldsforhandling kan likevel åpnes dersom særegne forhold tilsier det.

§ 1-5. Kommunens plikt til å bistå personer med alvorlige gjeldsproblemer

Kommunen skal så langt det er mulig bistå en skyldner som forsøker å komme frem til en utenrettslig gjeldsordning eller liknende med sine fordringshavere, jf. lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 4-1.

§ 1-6. Forholdet til sosialtjenesteloven

Gjeldsordning etter loven her er ikke i seg selv til hinder for at stønad kan gis etter sosialtjenesteloven kapittel 5.

Kap 2. Søknad og forberedelse

§ 2-1. Søknad om gjeldsforhandling

Søknad om gjeldsforhandling fremsettes for namsmannen på det sted der skyldneren bor.

Søknaden skal inneholde opplysninger om skyldnerens inntekter, formue, gjeld, leveomkostninger og annet som kan være av betydning for saken. Det skal også gis slike opplysninger for ektefelle eller samboer. Det skal nyttes skjema fastsatt av departementet.

Skyldneren skal avgi skriftlig erklæring om at namsmyndighetene kan innhente opplysninger som nevnt i annet ledd uten hinder av taushetsplikt hos de som har slike opplysninger om skyldneren.

To eller flere personer som bor sammen og har felles husholdning, kan søke om å åpne gjeldsforhandling sammen dersom de i det vesentlige er ansvarlig for hverandres gjeld.

§ 2-2. Namsmannens veiledningsplikt

Namsmannen skal sørge for at skyldneren får den veiledning denne trenger for å kunne gjennomføre en gjeldsforhandling, utforme et forslag til gjeldsordning som ligger innenfor lovens rammer, og i tilfelle begjære tvungen gjeldsordning.

Namsmannen skal forsikre seg om at skyldneren har forstått hvordan den foreslåtte gjeldsordningen skal gjennomføres. Dersom forslaget ikke er utformet som nevnt i § 4-2 tredje ledd første punktum, skal namsmannen sørge for nødvendig oppfølging og kontroll av gjeldsordningens gjennomføring.

§ 2-3. Namsmannens undersøkelsesplikt

Namsmannen skal sørge for at saken blir tilstrekkelig opplyst.

Namsmannen skal kontrollere at søknaden inneholder de opplysninger som kreves etter § 2-1 annet ledd og kan kreve at søkeren dokumenterer opplysningene.

Namsmannen skal innhente opplysninger om registrerte heftelser i skyldnerens eiendeler.

Namsmannen kan innhente opplysninger fra tredjepersoner. Tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12 gjelder tilsvarende.

§ 2-4. Medhjelper

Til å yte skyldneren veiledning som nevnt i § 2-2 *og §6-1 fjerde ledd tredje punktum* og for øvrig bistå namsmannen kan namsmannen oppnevne en medhjelper i samsvar med forskrift gitt av Kongen. Medhjelperens godtgjørelse for arbeid og utgifter fastsettes av namsmannen i samsvar med forskriften.

§ 2-5. Salg og verdsetting av skyldnerens eiendeler

Dersom namsmannen finner det åpenbart at skyldneren ved en gjeldsordning må selge bolig eller andre eiendeler, jfr. §§ 4-4 til 4-6, og dessuten at salget bør være gjennomført før gjeldsforhandling åpnes, skal namsmannen treffe beslutning om det. Salget gjennomføres etter reglene i § 4-6.

Dersom namsmannen finner det nødvendig for å sikre at gjeldsforhandlingen kan gjennomføres på fire måneder, skal namsmannen før gjeldsforhandling åpnes sørge for verdsetting av eiendeler etter § 4-7.

§ 2-6. Namsmannens myndighet til å avslå søknader

Namsmannen skal avslå søknaden om gjeldsforhandling dersom:

- (a) *det finnes klart* at vilkårene for gjeldsordning etter §§ 1-2 *til 1-4* ikke er oppfylt,
- (b) skyldneren ikke medvirker etter evne til sakens opplysning, eller
- (c) skyldneren ikke innen rimelig tid selger eller medvirker til salg av eiendeler som namsmannen etter § 2-5 første ledd har pålagt skyldneren å selge før gjeldsforhandling åpnes.

§ 2-7. Oversendelse av saken til retten

Dersom namsmannen ikke selv skal avgjøre spørsmålet om åpning av gjeldsforhandling, sender namsmannen saken til retten for slik avgjørelse. Saken skal da være tilstrekkelig opplyst og forberedt slik at gjeldsforhandling kan gjennomføres innen fire måneder.

Kap 3. Åpning av gjeldsforhandling

§ 3-1. Namsmyndighetens åpning av gjeldsforhandling og fastsettelse av vilkår for åpning

Dersom vilkårene i §§ 1-2 til 1-4 er oppfylt, og søknaden fyller kravene i § 2-1, skal tingretten åpne gjeldsforhandling. *I tilfeller der det er åpenbart at vilkårene er oppfylt, kan åpning av gjeldsforhandling foretas av namsmannen.*

Namsmyndigheten kan *sette vilkår* for åpning av gjeldsforhandling, *herunder* vilkår om at salg eller verdsetting av eiendeler er gjennomført. *Dersom det er retten som har satt vilkår, sender namsmannen saken tilbake til retten for avgjørelse om åpning når vilkåret er oppfylt.*

Avgjørelse av om gjeldsforhandling skal åpnes, treffes av retten ved kjennelse eller av namsmannen ved skriftlig beslutning.

Namsmannens avgjørelse om å åpne gjeldsforhandlinger kan påklages av fordringshaverne innen en uke etter at namsmannen har sendt varsel om åpning av gjeldsforhandling, jf. § 3-2 annet ledd. Namsmyndighetens avgjørelse om å åpne gjeldsforhandling på vilkår kan også påklages eller påkjæres av skyldneren. Tingrettens avgjørelse om å åpne gjeldsforhandling uten vilkår er endelig.

§ 3-2. Oppfordring om å melde krav m.m.

Straks etter at gjeldsforhandling er åpnet skal det rykkes inn kunngjøring om det i Norsk Lysingsblad, og, dersom det er påkrevet i en avis som er alminnelig lest på stedet, med oppfordring til enhver som har fordring mot skyldneren om å melde sitt krav til namsmannen innen tre uker etter kunngjøringen. Når særlige grunner foreligger, kan namsmannen fastsette en lengre frist, dog høyst 6 uker.

Kjente fordringshavere *og eventuelle solidarisk medforpliktete* varsles om åpningen av gjeldsforhandlingen ved at namsmannen sender dem gjenpart av kunngjøringen. Det skal samtidig opplyses hvilket krav som skyldneren har oppgitt at fordringshaveren har. *Dersom det er namsmannen som har besluttet åpning av gjeldsforhandling, skal fordringshaverne samtidig varsles om adgangen til å påklage beslutningen, jf. § 3-1 fjerde ledd.* Panthavere kan samtidig gis underretning som nevnt i § 4-6 tredje ledd.

§ 3-3. Sikring av skyldnerens eiendeler og lønnstrekk

Dersom skyldneren har eiendeler som etter § 4-6 skal tjene til dekning for fordringshaverne, skal namsmannen sikre disse eiendelene for fordringshaverne. Sikringen skjer etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven § 7-20, og har for skyldneren [s]¹ adgang til å disponere over eiendelene og i forhold til tredjepersoner samme virkning som utlegg.

Namsmannen skal beslutte trekk i lønn og andre ytelser som nevnt i dekningsloven § 2-7 etter tvangsfullbyrdelsesloven §§ 7-21 til 7-24.

§ 3-4. Betalingsutsettelse i en gjeldsforhandlingsperiode

Åpning av gjeldsforhandling medfører at skyldneren i en gjeldsforhandlingsperiode på *fire* måneder regnet fra åpningen gis en betalingsutsettelse som innebærer at fordringshaverne verken kan:

- a) kreve eller motta hel eller delvis betaling eller annen dekning av sitt tilgodehavende,
- b) motregne et krav, med mindre hovedkrav og motkrav springer ut av samme rettsforhold,
- c) gjøre gjeldende eventuelle forfallsklausuler i forholdet på grunn av betalingsutsettelsen etter denne paragraf,
- d) ta utlegg i eller tvangsrealisere skyldnerens *eiendeler*,
- e) *under* henvisning til tidligere betalingsmislighold nekte å levere varer eller tjenester som er nødvendig for skyldnerens og dennes husstands livsopphold mot kontant betaling eller tilfredsstillende sikkerhet, *eller*
- f) *rette krav mot kausjonisten, jf. lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag § 71 fjerde ledd.*

Renter påløper i perioden, men forfaller ikke til betaling. *Renter av fordringer sikret ved pant innenfor omsetningsverdien med tillegg av 10 prosent av bolig som skal beholdes, jf. § 4-8 bokstav a, forfaller likevel til betaling i perioden.*

Betalingsutsettelsen omfatter alle forpliktelser, som ikke er betaling for en fremtidig motytelse, som skyldneren har rett til å motta etter §§ 4-3 til 4-5 og som skyldneren har pådratt seg frem til den dag retten *eller namsmannen* har åpnet gjeldsforhandling.

Betalingsutsettelsen omfatter ikke bidragsforpliktelser pålagt etter ekteskapslovgivningen eller barneloven. Det *offentliges* krav på skyldneren omfattes av betalingsutsettelsen.

Eventuelle lønnstrekk etter lov om fordringshavernes dekningsrett opphører å gjelde. Dette gjelder ikke trekk for skatte- og avgiftskrav og bidragsforpliktelser som nevnt i § 4-8 bokstav c og d, *samt for krav som nevnt i § 4-8 bokstav h.*

§ 3-5. Skyldnerens plikter i gjeldsforhandlingsperioden

Skyldneren plikter i gjeldsforhandlingsperioden:

- (a) å avsette lønn og andre inntekter som overstiger det skyldneren trenger til nødvendig underhold av seg og sin husstand,
- (b) å si opp leieavtaler og andre avtaler om fremtidige ytelser som ikke gjelder varer og tjenester som er nødvendig for skyldnerens eller dennes husstands livsopphold,
- (c) å ikke avhende eller pantsette eiendeler og verdier som kan tjene til dekning for fordringshaverne, med mindre namsmannen samtykker,
- (d) å ikke stifte ny gjeld uten etter fordringshavernes samtykke, eller foreta andre disposisjoner som er egnet til å skade kreditorenes interesser.

§ 3-6. Bortfall av utleggspant

Lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett § 5-8 gjelder tilsvarende ved gjeldsforhandling etter loven her. Som fristdag regnes dagen for åpning av gjeldsforhandling. Namsmannen skal sørge for sletting av utlegget i offentlige registre etter at gjeldsordning er vedtatt eller rettskraftig stadfestet. Utlegg som er sikret etter håndpantregelen, skal under gjeldsforhandlingsperioden sikres etter § 3-3 første ledd.

§ 3-7. Namsmyndighetens heving av saken i gjeldsforhandlingsperioden

Sak om gjeldsordning etter loven her skal straks heves dersom det i gjeldsforhandlingsperioden inntreffer eller blir avdekket omstendigheter som må antas å være til hinder for gjeldsordning. Dersom namsmannen har åpnet gjeldsforhandlingen, skal denne heve saken ved skriftlig beslutning. Namsmannen kan bare heve saken dersom det er åpenbart at vilkåret i første punktum er oppfylt.

Dersom retten har åpnet gjeldsforhandlingen, sender namsmannen saken over til retten for avgjørelse om heving. Det skal opplyses hvilke forhold som ligger til grunn for hevingssaken. Rettens avgjørelse treffes ved kjennelse.

Skyldneren skal gis anledning til å uttale seg før det treffes avgjørelse om heving. Klage og kjæremål etter denne paragraf har oppsettende virkning. Dersom en beslutning om å heve saken blir omgjort, kan gjeldsforhandlingsperioden om nødvendig forlenges med den tid saken er blitt forsinket på grunn av hevingssaken.

Kap 4. Frivillig gjeldsordning

§ 4-1. Forslag til gjeldsordning

Skyldneren, eller den som bistår denne, skal snarest mulig etter utløpet av fristen for fordringshaverne til å melde sine krav, utarbeide et forslag til frivillig gjeldsordning.

Forslaget legges frem for namsmannen, som skal påse at det ikke er i strid med §§ 4-2 til 4-10.

§ 4-2. Hva en frivillig gjeldsordning kan gå ut på

Forslaget kan innebære utsettelse med betaling av hele eller deler av gjelden, at fordringshaverne helt eller delvis skal gi avkall på renter og omkostninger, eller at gjelden skal falle bort helt eller delvis enten med en gang eller etter utløpet av gjeldsordningsperioden. Gjeldsordningsperioden skal i så fall normalt være fem år. *Gjeldsordningsperiodens lengde skal regnes fra åpningen av gjeldsforhandlingene.*

Forslaget kan innebære en kombinasjon av løsningene nevnt i første ledd.

Forslaget skal inneholde en fast angivelse av eventuelt beløp som skal betales til fordringshaverne hver betalingstermin. Beløpet skal være fast angitt gjennom hele gjeldsordningsperioden, med mindre det endres etter reglene i kapittel 6. Dersom det er grunn til å tro at skyldnerens betalingsevne under gjeldsordningen vil endres mer enn det som er alminnelig, eller det ellers finnes særlig hensiktsmessig, kan bestemmelsen i første punktum fravikes. Forslaget skal alltid utformes slik at fordringshaverne ved hver betalingstermin så enkelt som mulig kan kontrollere at vilkårene etter gjeldsordningen løpende overholdes.

Forslaget skal inneholde en bestemmelse som avgjør eventuelle medforpliktetes stilling.

Forslaget skal bygge på en virkelighetsnær vurdering av skyldnerens betalingsevne.

§ 4-3. Hva skyldneren kan beholde av sin inntekt

Skyldneren har rett til å beholde så meget av sin inntekt at det dekker det som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og *personer denne har lovbestemt forsørgelsesplikt for, eller lever i ekteskapsliknende forhold med.* Ved vurderingen legges til grunn det som er tilbake av nettolønnen etter trekk som fortsatt skal bestå. *Dersom skyldneren utøver samvær med barn, jf. barneloven kapittel 6, skal det tas hensyn til skyldnerens rimelige utgifter i forbindelse med samværet.*

§ 4-4. Skyldnerens plikt til å avhende bolig

Skyldneren har plikt til å avhende bolig dersom salg av boligen vil gi fordringshaverne best dekning og boligen overstiger skyldnerens og dennes husstands rimelige behov. Til grunn for vurderingen legges boligens omsetningsverdi, jfr. § 4-7 første ledd, og kostnaden for skyldneren ved å skaffe seg og sin husstand en annen bolig som med hensyn til beliggenhet, størrelse, pris og andre forhold tilfredsstillende rimelige krav.

§ 4-5. Skyldnerens rett til å beholde personlige eiendeler, transportmidler m.v.

Dersom verdien av tingene ikke er større enn at det etter forholdene er rimelig at skyldneren beholder dem, har skyldneren rett til å beholde:

- a) *klær og andre ting til personlig bruk for skyldneren eller dennes husstand,*
 - b) *innbo, utstyr og liknende løsøre som skyldneren trenger i sitt hjem,*
 - c) *redskaper, transportmidler og liknende hjelpemidler som skyldneren eller noen av dennes husstand trenger for sitt yrke eller sin utdanning eller av andre velferdsmessige grunner, likevel ikke utover en samlet verdi som tilsvarer folketrygdens grunnbeløp.*
- Beløpsgrensen kan fravikes dersom skyldneren er næringsdrivende og ingen fordringshaver motsetter seg det.*

Dersom verdien av tingene ikke er større enn at det ville være åpenbart urimelig om skyldneren ikke fikk beholde dem, har skyldneren rett til å beholde ting som har en særlig personlig verdi for skyldneren eller dennes husstand.

Dersom skyldneren eller noen som hører til dennes husstand lider av sykdom eller er ufør, skal det tas rimelig hensyn til det. *I særlige tilfeller kan da ting som er nevnt i første ledd bokstav c, beholdes uten hensyn til verdien.*

Når retten til å beholde en ting avhenger av hvilke eiendeler skyldneren ellers har, skal det også regnes med eiendeler som tilhører skyldnerens ektefelle eller barn som skyldneren eller ektefellen forsørger, dersom tingene kan brukes av skyldneren eller i dennes husstand.

For øvrig gjelder dekningsloven §§ 2-4 og 2-5 tilsvarende.

Dekningsloven § 2-6 gjelder tilsvarende i den utstrekning slike krav som nevnes der gis bedre dekning enn andre krav etter loven her § 4-8 bokstav g.

§ 4-6. Salg av eiendeler

Eiendeler som skyldneren ikke har rett til å beholde etter §§ 4-4 og 4-5, skal selges på den måte som sikrer fordringshaverne best dekning. Namsmannen bestemmer hvordan salget skal gjennomføres. Skyldneren plikter selv å sørge for salg dersom namsmannen bestemmer det.

Dersom panteheftelser eller andre begrensede rettigheter i eiendelene hindrer frivillig salg, skal eiendelene selges eller realiseres på annen måte etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven om gjennomføring av tvangsdekning. Den som har salgspant i eiendeler som skyldneren ikke har rett til å beholde, plikter å ta tingen tilbake etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 9 dersom vedkommende selv ikke har rett til å begjære tvangsdekning på annen måte.

Namsmannen kan underrette panthaverne om at et formuesgode vil bli solgt ved frivillig salg med den virkning at udekkede panteheftelser faller bort dersom ingen panthavere motsetter seg det innen en frist på minst en uke som namsmannen fastsetter. Når salget er gjennomført, fastsetter retten ved kjennelse hvilke panteheftelser som er falt bort som udekkede.

§ 4-7. Verdsetting av eiendeler som skal beholdes

Dersom skyldneren skal beholde en eiet bolig, skal boligens omsetningsverdi fastsettes av namsmannen sammen med to rettsvitner med særlige kunnskaper til å ta del i verdsettingen som namsmannen oppnevner.

Dersom skyldneren skal beholde andre eiendeler som er pantsatt, og det er nødvendig for å avgjøre i hvilken utstrekning panteheftelsene overstiger eiendelens omsetningsverdi, fastsettes verdien av namsmannen. Namsmannen kan oppnevne ett eller to rettsvitner med særlige kunnskaper til å ta del i verdsetting dersom det finnes nødvendig.

Om gjennomføringen av verdsettingen gjelder for øvrig tvangsfullbyrdelsesloven § 9-7 annet og tredje ledd tilsvarende.

Om adgangen til å angripe verdsettingen gjelder tvangsfullbyrdelsesloven § 9-12 første, andre og fjerde ledd. Rettens verdsetting kan bare angripes når angrepet gjelder saksbehandlingen eller rettsanvendelsen.

§ 4-8. Fordelingen mellom fordringshaverne

Gjeldsordningen skal omfatte alle skyldnerens forpliktelser, som ikke er betaling for en fremtidig motytelse som skyldneren har rett til å motta etter §§ 4-3 til 4-5 *og skatte- og avgiftskrav som holdes utenfor gjeldsordningen i henhold til bokstav c nedenfor samt forpliktelser som nevnt i tredje ledd.*

(a) Fordringer sikret ved pant i bolig

Dersom skyldneren skal beholde eiet bolig, skal fordringer sikret ved pant i boligen innenfor boligens omsetningsverdi med tillegg av 10 prosent, gis avtalt rente under gjeldsordningen. Det skal ikke betales avdrag i gjeldsordningsperioden, men hovedstolen består.

Andre fordringer sikret ved pant i boligen gis dekning på linje med andre ikke pantesikrede krav. Fordringen faller bort når skyldneren har oppfylt forpliktelsene i henhold til gjeldsordningen.

- (b) Andre pantesikrede fordringer
Andre fordringer som er sikret ved pant innenfor pantegjenstandens verdi, skal betjenes med avtalte renter og avdrag.
Fordringer med pant som faller utenfor pantets omsetningsverdi skal behandles på lik linje med ikke pantesikrede krav.
- (c) *Skatte- og avgiftskrav*
Skatte- og avgiftskrav som er oppstått etter åpningstidspunktet omfattes ikke av gjeldsordningen, med mindre kravet er en følge av at skyldneren har hatt et for lavt forskuddstrekk i gjeldsordningsperioden, og dette har medført høyere dividende enn dersom trekket hadde vært riktig. Tilsvarende gjelder for skatte- og avgiftskrav som fastsettes ved vedtak etter åpningstidspunktet.
- (d) *Bidragsforpliktelse*
Bidragsforpliktelse som skyldneren er pålagt etter ekteskapslovgivningen eller etter barneloven *unntatt gjeld til det offentlige*, skal gis full dekning. *Gjeld til bidragsberettigede som har oppstått mer enn fem år før søknaden om gjeldsordning fremmes, kan nedsettes dersom det ikke vil virke særlig urimelig overfor den bidragsberettigede.*
Ved vurderingen etter første ledd annet punktum skal det særlig legges vekt på utsiktene til at gjelden vil kunne bli nedbetalt. Det skal også legges vekt på årsaken til at gjelden har oppstått, og bidragsmottakerens økonomiske stilling.
- (e) Mindre fordringer
Mindre fordringer kan innfris fullt ut når hensynet til en rimelig gjennomføring av gjeldsordningen tilsier det.
- (f) Renter og omkostninger
Renter og omkostninger kan gis dårligere dekning enn andre krav når det ikke vil virke særlig urimelig overfor enkelte fordringshavere.
- (g) Kravets art
En fordring kan gis bedre dekning enn andre krav dersom sterke grunner tilsier det.
- (h) *Krav som grunner seg på en straffbar handling*
Straffebøter som er fastsatt ved dom eller forelegg mindre enn tre år før søknad om gjeldsforhandling fremmes, skal som hovedregel gis full dekning.
Krav på erstatning eller oppreisning for skade voldt ved en straffbar handling skal gis full dekning. Unntak kan gjøres dersom kravet er fastsatt ved dom eller forelegg mer enn tre år før søknad om gjeldsforhandling fremmes, eller dersom særlige resosialiseringshensyn tilsier det og hensyn til den som har kravet ikke er avgjørende.
Ved vurderingen av om det foreligger et slikt unntakstilfelle, skal det særlig legges vekt på arten av den straffbare handling.
- (i) *Gjeld oppstått etter et åpenbart brudd på frarådingsplikten i finansavtaleloven § 47*
Gjeld som stammer fra lån eller kreditt som åpenbart skulle ha vært frarådet i henhold til finansavtaleloven § 47 kan gis dårligere dekning enn andre krav med mindre det vil virke særlig urimelig overfor enkelte fordringshavere.

Dersom det ikke er mulig å oppfylle kravene i paragrafen her, og fordringshavere som kan kreve full dekning ikke frivillig går med på en nedsettelse av kravet, kan gjeldsordning ikke oppnås.

Dersom størrelsen på de krav som ikke kan dekkes i løpet av gjeldsordningsperioden tilsier at skyldneren må antas å kunne oppnå kontroll over sin økonomi selv om kravene holdes utenfor, kan gjeldsordning likevel oppnås. Det skal i så fall i skyldnerens budsjett tas hensyn til krav som skal holdes utenfor.

§ 4-9. Omstridte fordringer

Hvis en fordring er omstridt skal det avsettes midler til dekning av den omstridte fordring. Dersom det ikke er tatt rettslige skritt for å få fastslått fordringens eksistens innen seks måneder fra vedtakelsen av gjeldsordningen, fordeles beløpet på de øvrige fordringshaverne.

§ 4-10. Kausjonsfordringer

Dersom *skyldneren ved åpning av gjeldsforhandling er forpliktet etter et kausjonsløfte, men kausjonsforpliktelsen ikke er forfalt, skal det avsettes midler til dekning av denne fordringen som om kravet var forfalt. Dersom det i gjeldsordningsperioden blir klart at kausjonen ikke vil forfalle eller kausjonen ikke er forfalt ved gjeldsordningsperiodens utløp, skal midlene fordeles forholdsmessig på de øvrige fordringshaverne.*

§ 4-11. Muntlige forhandlinger

Dersom namsmannen av eget tiltak eller etter begjæring fra en fordringshaver finner det nødvendig, innkalles det til møte mellom skyldneren og fordringshaverne

§ 4-12. Vedtakelse av frivillig gjeldsordning

Namsmannen sender skyldnerens forslag til gjeldsordning til samtlige kjente fordringshavere som berøres. *Det samme gjelder eventuelle solidarisk medforpliktete.* Fordringshaverne bør gis en frist på tre uker til å ta stilling til forslaget. Det skal opplyses at fordringshavere som ikke motsetter seg forslaget innen fristen, anses for å ha godtatt det.

En fordringshaver skal ikke uten grunn motsette seg et forslag til gjeldsordning. En fordringshaver som motsetter seg forslaget, skal oppgi grunnen.

Et forslag til gjeldsordning er vedtatt når det er godtatt av samtlige fordringshavere som berøres. En fordringshaver som er varslet etter første ledd og som ikke har motsatt seg forslaget innen fristen, anses for å ha godtatt det.

Kap 5. Tvungen gjeldsordning

§ 5-1. Begjæring om tvungen gjeldsordning

Dersom skyldneren og fordringshaverne ikke kommer frem til en frivillig gjeldsordning, kan skyldneren begjære tvungen gjeldsordning. Med begjæringen skal det følge et forslag til tvungen gjeldsordning som er i samsvar med § 5-2.

Begjæring om tvungen gjeldsordning må være namsmannen i hende før utløpet av gjeldsforhandlingsperioden. Namsmannen skal straks sende saken til tingretten.

Når tvungen gjeldsordning er begjært innen fristen, forlenges gjeldsforhandlingsperioden med *to måneder*.

Namsmannen skal etter begjæring fra skyldneren beslutte nødvendig forlengelse av gjeldsforhandlingsperioden dersom det er grunn til å anta at frivillig gjeldsordning vil komme i stand. Perioden kan ikke forlenges med mer enn en måned av denne grunn. Når gjeldsforhandling er åpnet, skal skyldneren gis opplysning om retten til å begjære gjeldsforhandlingsperioden forlenget. Namsmannens avgjørelse om forlengelse av gjeldsforhandlingsperioden er endelig.

Dersom det benyttes rettsmidler mot en avgjørelse om å nekte stadfestelse av tvungen gjeldsordning eller dersom en kjennelse om tvungen gjeldsordning blir opphevet av kjæremålsinstansen, skal gjeldsforhandlingsperioden anses å løpe inntil rettskraftig avgjørelse foreligger i saken. En gjeldsforhandlingsperiode kan likevel ikke overstige ett år.

§ 5-2. Særlige regler om innholdet av en tvungen gjeldsordning

En tvungen gjeldsordning skal oppfylle §§ 4-2 til 4-10. En gjeldsordningsperiode skal være på fem år. Dersom det foreligger *tungtveiende* grunner, kan *en gjeldsordning med en annen gjeldsordningsperiode stadfestes*. *En gjeldsordning med en gjeldsordningsperiode på mer enn åtte år kan bare stadfestes i helt særegne tilfeller. Perioden kan ikke overstige ti år. Gjeldsordningsperiodens lengde skal regnes fra åpningen av gjeldsforhandlingene.*

Ved vurderingen av om en gjeldsordning med en kortere gjeldsordningsperiode enn fem år kan stadfestes, skal det blant annet legges vekt på om:

- a) det foreligger omstendigheter som må antas å ville lede til at en normal gjeldsordningsperiode medfører ekstraordinære belastninger eller uvanlig oppofrelse for skyldneren eller dennes husstand,*
- b) kausjonsansvar utgjør en vesentlig del av skyldnerens gjeldsforpliktelser, eller*
- c) skyldneren i lengre tid har oppfylt sine forpliktelser i henhold til en utenrettslig gjeldsordning.*

Ved vurderingen av om en gjeldsordning med en lengre gjeldsordningsperiode enn fem år kan stadfestes, skal det blant annet legges vekt på om:

- a) skyldneren har studiegjeld av betydelig størrelse,*
- b) skyldneren skal beholde en eiet bolig hvor pantesikrede fordringer i henhold til § 4-8 bokstav a er vesentlig mindre enn den verdi som er fastsatt etter § 4-7 første ledd,*
- c) gjeldsordningen virker særlig urimelig overfor medforpliktete skyldnere, eller*
- d) ikke ubetydelige deler av dividenden medgår til å dekke forpliktelser som nevnt i § 4-8 bokstav g eller h.*

En tvungen gjeldsordning skal innebære at en skyldner som har oppfylt gjeldsordningen, ved utløpet av gjeldsordningsperioden skal være fri for annen gjeld som er omfattet av gjeldsordningen enn gjeld som nevnt i § 4-8 bokstav a første ledd og bokstav b første ledd.

§ 5-3. Tingrettens saksbehandling

Tingretten foretar straks en foreløpig prøvelse av skyldnerens forslag til tvungen gjeldsordning. Dersom *retten* etter § 5-4 skal nekte stadfestelse, skal skyldneren gis en kort frist til å endre forslaget eller uttale seg om spørsmålet. Skyldneren skal gjøres oppmerksom på at denne har adgang til å uttale seg muntlig om spørsmålet. Dersom hindringen ikke er avhjulpet innen fristen, kan begjæringen om tvungen gjeldsordning forkastes.

Dersom begjæringen ikke forkastes etter første ledd, skal skyldneren og samtlige kjente fordringshavere som berøres innkalles til muntlig forhandling om skyldnerens forslag. Forslaget legges ved innkallingen. I innkallingen skal fordringshaverne gis en frist for skriftlige uttalelser om forslaget forut for rettsmøtet. Med mindre uttalelsen viser at *retten* av eget tiltak skal nekte stadfestelse, skal det bare tas hensyn til uttalelsen dersom den er kommet retten i hende innen fristen og fordringshaveren samtidig sendte gjenpart til skyldneren.

I rettsmøte kan skyldneren endre forslaget dersom det er nødvendig for å avhjelpe en hindring for stadfestelse. Fordringshavere som endringen er til skade for, skal gis adgang til å uttale seg om endringen. *Retten* kan om nødvendig forlenge gjeldsforhandlingsperioden.

§ 5-4. *Tingrettens stadfestelse*

Retten skal stadfeste skyldnerens forslag til tvungen gjeldsordning dersom vilkårene i § 1-2, § 1-3 første ledd og § 1-4 er oppfylt og forslaget oppfyller § 5-2. Retten skal likevel nekte stadfestelse dersom:

- (a) det vil virke støtende å stadfeste den gjeldsordningen skyldneren har foreslått,
- (b) det foreligger en saksbehandlingsfeil som ikke er avhjulpet og som åpenbart har hatt betydning for utformingen av skyldnerens forslag, eller
- (c) så mange av fordringene er omtvistet, at det ikke er grunnlag for å vurdere skyldnerens forslag.

*Retten*s avgjørelse treffes ved kjennelse. Kjennelsen forkynnes for skyldneren og meddeles sakens øvrige parter på den måte retten finner hensiktsmessig. En kjennelse som nekter stadfestelse kan bare påkjæres av skyldneren.

Kap 6. Endring av en gjeldsordning

§ 6-1. Endring av gjeldsordning på begjæring av skyldneren

På begjæring av skyldneren kan retten stadfeste et forslag til endring av en gjeldsordning dersom det i gjeldsordningsperioden har inntruffet omstendigheter som denne ikke burde forutse, eller dersom andre særlige omstendigheter foreligger som svekker skyldnerens evne til å oppfylle gjeldsordningen.

Dersom verdien av eiet bolig som er beholdt under gjeldsordningen ved gjeldsordningens utløp vil være vesentlig lavere enn den verdi som ble fastsatt etter § 4-7 første ledd kan retten på begjæring av skyldneren stadfeste en endring av gjeldsordningen som går ut på nedsettelse av gjeld som er sikret ved pant i boligen. Denne gjelden kan da nedsettes i den utstrekning skyldnerens økonomiske stilling, hensynet til fordringshaverne og omstendighetene ellers tilsier det. Gjelden kan ikke nedsettes til et beløp som er lavere enn boligens omsetningsverdi på avgjørelsestidspunktet.

Dersom skyldneren har mottatt krav på grunnlag av en fordring som bestod ved åpningen av gjeldsforhandlingen, men som ikke er blitt omfattet av gjeldsordningen, skal retten på begjæring av skyldneren stadfeste en endring som går ut på at fordringen tas med i gjeldsordningen. En slik fordring skal da betjenes med den dividende fordringshaveren ville ha tilkommet dersom fordringen hadde deltatt i ordningen, men slik at dividende bare regnes fra det tidspunktet kravet ble fremmet overfor skyldneren. Stadfestelse av slik endring kan ikke skje dersom skyldneren forsettlig eller på grov uaktsom måte har unnlatt å opplyse om fordringen.

Endring etter paragrafen her kan ikke begjæres før skyldneren etter evne har forsøkt å komme frem til en avtale om frivillig endring av gjeldsordningen med fordringshaverne på egen hånd. § 4-12 gjelder tilsvarende. Namsmannen skal sørge for at skyldneren får nødvendig veiledning for å komme frem til en frivillig eller tvungen endring. En frivillig endring er bare gyldig dersom den er stadfestet ved skriftlig beslutning av namsmannen. Namsmannen skal nekte å stadfeste forslaget dersom det vil virke urimelig.

Begjæring om tvungen endring fremsettes for retten. Med begjæringen skal følge et forslag til tvungen endring som ikke er i strid med loven. Forslaget kan ikke stadfestes dersom det vil virke støtende.

§ 6-2. Omgjøring, opphevelse og tilsidesettelse av en gjeldsordning på begjæring av en fordringshaver

På begjæring av en fordringshaver, hvis krav er omfattet av gjeldsordningen, kan retten omgjøre en gjeldsordning dersom det inntre vesentlige forbedringer i skyldnerens økonomiske stilling i gjeldsordningsperioden. Dersom forbedringen er en følge av at skyldneren har mottatt et større beløp, kan beløpet helt eller delvis fordeles på fordringshaverne uten at omgjøringssak iverksettes.

Retten kan også, på begjæring av en fordringshaver, hvis krav er omfattet av gjeldsordningen, omgjøre en gjeldsordning, dersom skyldnerens bolig i gjeldsordningsperioden har steget så mye i verdi i forhold til verdifastsettelsen etter § 4-7 at det etter omstendighetene vil virke urimelig overfor fordringshaverne dersom skyldneren skulle beholde hele verdiøkningen. Dersom slik omgjøring medfører at boligen må avhendes, har skyldneren rett til å beholde tilstrekkelig av salgssummen til å kunne skaffe seg en annen eiet bolig som med hensyn til størrelse, standard og beliggenhet m.v. tilfredsstillir skyldneren og dennes husstands rimelige behov.

Dersom skyldneren har gjort seg skyldig i uredelighet eller grovt har tilsidesatt sine plikter etter gjeldsordningen, kan retten, på begjæring av en fordringshaver, hvis krav er omfattet av gjeldsordningen, oppheve gjeldsordningen.

Dersom skyldneren innen to år etter gjeldsordningsperiodens utløp mottar arv, gevinst eller liknende av betydelig omfang, kan retten, på begjæring av en fordringshaver, hvis krav er omfattet av gjeldsordningen, sette gjeldsordningen helt eller delvis til side i den utstrekning skyldnerens økonomi og hensynet til fordringshaverne tilsier det. Gjeldsordningen kan ikke settes til side på grunn av gevinst som skyldes verdiøkning på bolig.

§ 6-3. Rettsmøte om endring av gjeldsordning

Før retten prøver en begjæring etter § 6-1, skal skyldneren og de berørte fordringshaverne gis adgang til å uttale seg. Det innkalles til rettsmøte dersom skyldneren eller en av fordringshaverne krever det eller retten finner det nødvendig.

§ 6-4. Skyldnerens opplysningsplikt overfor fordringshaverne

Dersom det inntreffer omstendigheter som skyldneren forstår eller må forstå kan gi fordringshaverne rett til omgjøring eller tilsidesettelse etter § 6-2 skal skyldneren innen rimelig tid på betryggende måte opplyse fordringshaverne og namsmannen om dette.

§ 6-5. Frister for fremsettelse av begjæringer etter § 6-1 og § 6-2

Begjæring om stadfestelse av forslag til tvungen endring av en gjeldsordning etter § 6-1 første til tredje ledd og begjæring om omgjøring av en gjeldsordning etter § 6-2 første og annet ledd må fremsettes i gjeldsordningsperioden. Begjæring om opphevelse av en gjeldsordning etter § 6-2 tredje ledd må fremsettes innen ett år etter gjeldsordningsperiodens utløp. Begjæring om tilsidesettelse av en gjeldsordning etter § 6-2 fjerde ledd må fremsettes innen ett år etter at toårsperioden i bestemmelsen er utløpt. Begjæringer etter § 6-2 første, annet og fjerde ledd må dessuten fremsettes innen to måneder etter at opplysning som nevnt i § 6-4 er mottatt.

Kap 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Registrering av gjeldsordninger m.m.

Åpning av gjeldsforhandling skal registreres i Løsøreregisteret. Frivillige og tvungne gjeldsordninger skal også registreres i Løsøreregisteret. Registreringen av åpning av gjeldsforhandling slettes når det enten registreres en gjeldsordning eller gjeldsforhandlingsperioden er utløpt uten at gjeldsordning er kommet i stand. Etter at gjeldsordningsperioden er avsluttet, skal opplysningene kun benyttes av namsmyndighetene *i saker etter loven her* for undersøkelse av om *skyldneren tidligere har oppnådd gjeldsordning*.

Dersom skyldneren under en gjeldsordning skal beholde eiendeler som er pantsatt, og som er registrert i et rettsvernregister, skal gjeldsordningen registreres der. Dersom skyldneren skal beholde eiendeler som er håndpansatt, skal den som besitter pantet gi melding om gjeldsordningen.

Namsmannen sørger for registreringer og meldinger etter paragrafen her.

Kongen kan gi forskrifter om registrering av gjeldsordning eller gjeldsforhandlinger.

§ 7-2. Sletting av panteheftelser ved gjennomført gjeldsordning

Når gjeldsordningen er gjennomført, bortfaller panteheftelser som nevnt i § 4-8 bokstav a annet ledd og bokstav b annet ledd. *Dette gjelder ikke panteheftelser som nevnt i panteloven § 1-5 annet ledd.*

Dersom slike heftelser er registrert i et rettsvernregister, sørger namsmannen for avlysning. Dersom slike heftelser er sikret ved håndpant, gir namsmannen melding til den som besitter pantet om bortfallet.

§ 7-3. Fordeling av midler som er sikret etter § 3-3 når gjeldsordning ikke kommer i stand

Dersom gjeldsordning ikke kommer i stand, fordeler namsmannen de midler som er trukket etter § 3-3 annet ledd forholdsmessig på fordringshaverne, dog slik at fordringshaverne med forutgående *utleggstrekk* får dekning først, som om åpning av gjeldsforhandling ikke hadde funnet sted. *Etter at fordringshavere med forutgående utleggstrekk har fått det som tilkommer dem, kan overskytende midler fordeles på en annen måte dersom en forholdsmessig fordeling vil få urimelige følger for skyldneren. Ved vurderingen skal det legges vekt på om skyldneren har forfalt og ubetalt gjeld sikret med pant i egen bolig.*

Videre opphører sikring etter § 3-3 første ledd å gjelde. Namsmannen sørger for at sikringstiltakene oppheves.

§ 7-4. Skyldnerens ansvar for omkostninger

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt uten grunn innleder en sak om gjeldsordning etter denne lov, plikter å erstatte det offentlige og fordringshavernes omkostninger i forbindelse med saken.

§ 7-5. Dekning av saksomkostninger i saker for retten hvor skyldneren ikke har motpart

Om dekning av saksomkostninger av det offentlige gjelder forvaltningsloven § 36 første ledd og tredje ledd første punktum tilsvarende.

§ 7-6. Dokumentasjon ved gjennomført gjeldsordning

Når gjeldsordningsperioden er utløpt, kan en fordringshaver hvis krav var omfattet av gjeldsordningen, kreve at skyldneren godtgjør at denne har oppfylt sine plikter etter ordningen.

§ 7-7. Uanmeldte fordringer som skyldneren ikke er krevet for i gjeldsordningsperioden

Krav som bestod på åpningstidspunktet og som skyldneren ikke er krevet for ved gjeldsordningsperiodens utløp, bortfaller. Bortfallet skjer likevel tidligst ett år etter at en gjeldsordning er vedtatt eller stadfestet.

§ 7-8. Forholdet til tvangsfullbyrdsloven

Reglene i tvangsfullbyrdsloven kapittel 2, 5 og 6 med videre henvisninger gjelder så langt de passer.

* * *

Lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven)

(endrede bestemmelser)

§ 13. (Proklama.)

Har skyldneren eller er det i hans bo innen utløpet av foreldelsestiden utferdiget proklama, eller annen offentlig innkallelse med oppfordring til fordringshaverne om å melde sine krav innen en bestemt fastsatt frist, inntretr ikke foreldelse før denne fristen er ute. For rettidig anmeldt fordring inntretr ikke foreldelse før det er gått 1 år etter at meldefristen er utløpt. Ved konkurs, *gjeldsforhandling etter konkursloven* eller offentlig akkord eller offentlig skifte gjelder §§ 18, 21 og 22 nr. 2 og 3. *Ved gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven gjelder § 18 nr. 2, § 21 nr. 3 fjerde punktum og § 22 nr. 2.*

§ 18. (Konkurs, gjeldsforhandling og skifte).

1. Når fordringshaveren begjærer konkurs eller offentlig skifte, blir dermed foreldelse av hans fordring avbrutt.
2. Er skyldnerens bo under konkurs, gjeldsforhandling etter *konkursloven* eller offentlig skifte, *eller er det åpnet gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven*, avbrytes ellers foreldelse når fordringshaveren anmelder fordringen i boet *eller til namsmannen*. Foreldelse av alle fordringer som blir anmeldt innen utløpet av meldefristen i boet, anses avbrutt den dag det ble åpnet konkurs, gjeldsforhandling *etter konkursloven eller gjeldsordningsloven* eller offentlig skifte.
3. Avbrudd har virkning også i forhold til skyldneren og hans arvinger.

§ 21. (Ny frist etter påtale, avgjørelse m.m.)

1. Er foreldelse avbrutt ved påtale etter §§ 15 til 19, skjer ingen foreldelse så lenge forfølgningen pågår eller pålagt trekk hos den trekkpliktige opprettholdes.
2. Blir fordringen bindende fastslått ved rettsforlik, dom eller annen avgjørelse som nevnt i §§ 15 eller 16, løper en ny foreldelsesfrist på 10 år fra den dag da rettsforlik er inngått, dom er avsagt eller annen avgjørelse er truffet, eller fra den dag da fordringshaveren tidligst kan kreve å få oppfyllelse. Oppnår fordringshaveren avgjørelse som nevnt uten at fordringen blir bindende fastslått, er den nye foreldelsesfristen 3 år. Fordring på senere forfalt rente eller selskapsutbytte foreldes likevel etter §§ 2 og 3, og senere forfalt terminytelse etter § 6.
3. Fremmes tvangsfullbyrdelse etter § 17 uten at fordringshaveren får full dekning for sin fordring, blir det regnet ny frist på 10 år fra tvangsforretningens slutning. Blir fordringen anerkjent under konkurs eller offentlig skifte, blir det regnet ny frist på 10 år fra bobehandlingens slutning, i tilfelle ved avgjørelse i høyere instans, selv om fordringen er særskilt anerkjent tidligere. Nr. 2 tredje punktum gjelder tilsvarende. *Dersom fordringen blir omfattet av en gjeldsordning etter gjeldsordningsloven, blir det regnet en ny frist på 10 år fra den dag da fristen for å ta stilling til frivillig gjeldsordning etter gjeldsordningsloven § 4-12 første ledd er løpt ut, eller fra den dag da tvungen gjeldsordning ble stadfestet.*

§ 22. (Tilleggsfrist etter avvisning m.m.)

1. Dersom påtale etter §§ 15, 16 eller 17 ikke fører til forlik eller realitetsavgjørelse som nevnt i §§ 15 eller 16 eller til at tvangsfullbyrdelse fremmes, og dette ikke skyldes forsettlig forhold fra

fordringshaverens side, varer virkningen av den rettidige påtale i 1 år etter at saken er avsluttet. Har ikke fordringshaveren fått melding om dette innen rimelig tid, regnes fristen fra den dag da fordringshaveren fikk kjennskap til at saken var avsluttet eller burde søkt opplysning om det. Virkningen opphører likevel senest 3 år etter sakens slutning. Det samme gjelder også for så vidt fordringshaveren ikke får fullt medhold i avgjørelse etter § 16.

2. Blir en begjæring om konkurs eller offentlig skifte, jfr. § 18, ikke tatt til følge eller en rettidig anmeldt fordring ikke anerkjent i boet, varer virkningen av avbruddet i 1 år etter at det ble truffet avgjørelse, i tilfelle i høyere instans, om ikke å ta begjæringen til følge eller om ikke å anerkjenne eller prøve fordringen. Er formell beslutning om dette ikke truffet og meddelt fordringshaveren, regnes fristen fra den dag da behandlingen ble avsluttet, i tilfelle ved avgjørelse i høyere instans. *Blir et forslag til frivillig eller tvungen gjeldsordning etter gjeldsordningsloven ikke vedtatt eller stadfestet, jf. gjeldsordningsloven §§ 4-12 og 5-4, varer virkningen av avbruddet i 1 år etter at det ble truffet avgjørelse, i tilfelle i høyere instans, om å nekte stadfestelse av tvungen gjeldsordning, eller i 1 år etter at fristen for å ta stilling til frivillig gjeldsordning etter gjeldsordningsloven § 4-12 er løpt ut.*

3. Ved gjeldsforhandling etter loven gjelder bestemmelsen i nr. 2 annet punktum tilsvarende for rettidig anmeldt fordring.

Lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant (panteloven)

(endrede bestemmelser)

§ 1-5. Panterett for tilleggskrav.

Når ikke annet følger av stiftelsesgrunnlaget for panteretten, omfatter panteretten også følgende tilleggskrav:

- a) omkostninger ved inndrivelse av pantekravet,
- b) renter som er opptjent senere enn to år før en panthaver begjærer tvangsdekning, forutsatt at dekning gjennomføres, eller senere enn to år før det åpnes gjeldsforhandling *etter konkursloven eller gjeldsordningsloven* eller konkurs hos eieren,
- c) grunnbyrdeytelse som er forfalt senere enn to år før tidspunkt som angitt under bokstav b,
- d) premie for brannforsikring og annen vanlig tingsskadeforsikring for senere enn ett år før det tidspunkt som er angitt under bokstav b, når panthaveren har betalt premien for eieren, og
- e) nødvendige utgifter til bevaring av og tilsyn med pantet, når panthaver har dekket slike utgifter under en konkurs etter avtale med bostyreren.

Panteretten etter første ledd bokstav b for renter opptjent senere enn to år før det er åpnet gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven hos eieren består inntil to år etter at gjeldsordningsperioden er utløpt. Dersom panthaver begjærer tvangsdekning i gjeldsordningsperioden, eller etter opphevelse av en gjeldsordning, omfatter panteretten både renter opptjent senere enn to år før det ble åpnet gjeldsforhandling, og renter opptjent senere enn to år før begjæringen om tvangsdekning, forutsatt at dekning gjennomføres.

§ 3-21. Foreldelse.

(1) Salgspant faller i alle tilfelle bort ett år etter den avtalte forfallstid for det krav panteretten skal sikre, og senest 5 år etter at salgstingen ble overgitt til kjøperen. Skal kjøpesummen eller lånet betales i avdrag, regnes ettårsfristen fra forfallstiden for det siste avdraget. Salgspant til sikkerhet for lån etter folketrygdloven § 10-7 første ledd bokstav h til anskaffelse av motorvogn registrert i henhold til vegtrafikkloven 18. juni 1965 nr. 4 § 15, jf. § 16, faller likevel bort senest 10 år etter at motorvognen ble overgitt til den stønadsberettigede.

(2) Fristene i første ledd avbrytes ved at begjæring om tvangssalg eller tilbakelevering etter tvangsfullbyrdelsesloven kommer inn til namsmyndigheten eller ved at det blir reist søksmål for å kreve tingen utlevert. Fristene avbrytes også når det er åpnet gjeldsforhandling *etter konkursloven eller gjeldsordningsloven* eller konkurs hos skyldneren og salgspant uttrykkelig påberopes i fordringsanmeldelsen. *Ved gjeldsordning etter gjeldsordningsloven skjer ingen foreldelse i gjeldsordningsperioden.* Bestemmelsene i lov av 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer § 3 nr. 3, § 10, § 21 nr. 1 og § 22 nr. 1, jfr. § 15 nr. 1 og 2 og § 17 nr. 1 og 2, gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 6-3. Foreldelse.

(1) Lovbestemt pant faller bort dersom det ikke senest to år etter at pantkravet skulle ha vært betalt, innkommer begjæring til namsmyndigheten om tvangsdekning, eller dersom dekningen ikke gjennomføres uten unødig opphold. Registrert lovbestemt pant faller bort dersom tvangsdekning ikke er begjært innen tre år etter at pantkravet skulle vært betalt, eller dersom dekningen ikke gjennomføres uten unødig opphold. *§ 5-13 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende.*

(2) Hvis pantkravet skal betales i to eller flere terminer årlig, blir fristen etter første ledd regnet fra det tidspunkt da den siste terminen skulle ha vært betalt.

(3) *Dersom det er kommet i stand gjeldsordning etter gjeldsordningsloven, faller panteretten likevel tidligst bort en måned etter gjeldsordningens avslutning.*

Lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven): (endret bestemmelse)

§ 71 fjerde ledd:

Åpnes gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven hos låntakeren, kan krav rettes mot kausjonisten når *gjeldsforhandlingsperioden i henhold til gjeldsordningsloven § 3-4, jf. § 5-1, er utløpt.*

Forskrift om overgangsregler til lovendringene

Forskrift om overgangsbestemmelser til lov 10. januar 2003 nr. 1 om endringer i lov om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner mv. (gjeldsordningsloven). Fastsatt ved kongelig resolusjon 4. april 2003 i medhold av lov 10. januar 2003 nr. 1 om endringer i lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner romertall V. Fremmet av Barne- og familiedepartementet.

§ 1. Gjeldsordningsloven

Endringene i lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner gjelder bare i saker hvor gjeldsforhandling åpnes etter ikraftsettingstidspunktet, med følgende unntak og særregler:

- a) § 6-2 fjerde ledd og § 6-5 tredje punktum gjelder også i saker hvor femårsperioden etter gjeldende § 6-1 fjerde ledd ikke er utløpt på ikraftsettingstidspunktet.
- b) Endringene i § 2-4, § 4-3, § 4-8 første ledd bokstav (c), (d) og (h), § 4-10 annet punktum, §§ 6-1, 6-2 og § 6-5 første og annet punktum gjelder også i saker hvor gjeldsordningsperioden ikke er avsluttet på ikraftsettingstidspunktet. Ved anvendelse av § 4-3 og § 4-8 første ledd bokstav (d) og (h) kan gjeldsordningen da eventuelt kreves endret.

- c) Endringene i § 2-2, § 4-2, § 4-10 første punktum og § 4-12 første ledd annet punktum, gjelder også i saker hvor forslag til frivillig gjeldsordning ikke er utsendt, eller er forkastet og tvungen gjeldsordning ikke er begjært på ikraftsettingstidspunktet.
- d) § 3-7 og § 5-1 tredje til femte ledd gjelder også i saker hvor gjeldsordning ikke er vedtatt eller stadfestet på ikraftsettingstidspunktet. Endringene i § 5-2 gjelder også i saker hvor tvungen gjeldsordning ikke er stadfestet på ikraftsettingstidspunktet
- e) Endringene i § 7-3 første ledd gjelder også i saker hvor midlene ikke er fordelt på ikraftsettingstidspunktet.
- f) § 7-5 gjelder også i saker hvor kostnadene er pådratt før ikraftsettingstidspunktet.
- g) § 4-8 (i) gjelder bare overfor fordringer stiftet etter 1. juli 2000.

§ 2. Foreldelsesloven og panteloven §§ 3-21 og 6-3

Endringene i lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer og i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant §§ 3-21 og 6-3 gjelder også i saker hvor gjeldsordning er kommet i stand ved ikrafttreddelsen. Dette gjelder ikke for krav som er foreldet på ikraftsettingstidspunktet.

§ 3. Panteloven §1-5

Endringene i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant § 1-5 gjelder også i saker hvor gjeldsforhandling er åpnet, men gjeldsordning ikke er kommet i stand før ikraftsettingstidspunktet, og i saker hvor gjeldsforhandling åpnes etter ikraftsettingstidspunktet.

§ 4. Ikrafttreddelse

Forskriften gjelder fra 1. juli 2003.

Merknader til overgangsreglene

Til § 1:

Forskriften § 1 fastslår innledningsvis hovedregelen om at endringsloven bare skal gis virkning i saker hvor gjeldsforhandling er åpnet etter tidspunktet for ikraftsettelse, som er 1. juli 2003. Fra denne hovedregelen er det fastsatt en rekke unntak og særregler hvoretter visse bestemmelser i endringsloven gis virkning også i saker hvor gjeldsforhandling er åpnet ved ikraftsettingen. Disse kommenteres i det følgende:

Til bokstav a)

Bestemmelsene som her er nevnt, er den kategori som i størst utstrekning gis tilbakevirkende kraft.

§ 6-2 fjerde ledd vil gjelde i alle saker hvor gjeldsordningsperioden er utløpt for mindre enn fem år tilbake fra endringslovens ikraftsettelse (altså i saker hvor ”etterperioden” ennå løper 1. juli 2003). Overgangsregelen på dette punkt medfører dermed at etterperioden avsluttes ved ikraftsettingstidspunktet i alle saker hvor denne perioden da har løpt mer enn to år, m.a.o. saker hvor gjeldsordningsperioden er løpt ut 1. juli 2001 eller tidligere.

Anvendelsen av § 6-5 tredje punktum medfører her at begjæring om opphevelse i saker hvor gjeldsordningsperioden har utløpt for mer enn to år tilbake ved ikrafttreddelsen, må fremsettes innen 1. juli 2004. Det avgjørende vil i tvilstilfeller være om begjæringen kan dokumenteres avsendt på det aktuelle tidspunktet.

Til bokstav b)

Her finnes bestemmelsene som gjelder i saker hvor gjeldsordning er fastsatt og gjeldsordningsperioden fremdeles løper den 1. juli 2003.

Ved at endringene i § 2-4 om oppnevning av medhjelper er gjort gjeldende på løpende ordninger, vil namsmannen kunne oppnevne medhjelper ved endring av disse, selv om timeantallet er oppbrukt i forbindelse med at ordningen ble istandbrakt.

Ved at § 4-3 er gjort gjeldende også for løpende ordninger, vil disse eventuelt kunne endres slik at utgifter til forsørgelse av samboer og samvær med barn blir lagt inn i ordningen (dersom dette ikke allerede er gjort). Når det gjelder utgifter til samvær må en her være oppmerksom på at det fra 1. oktober 2003 gis "fradrag" i underholdsbidraget for samvær med barn, jf. "forskrift 15. januar 2003 nr. 123 om fastsetjing og endring av forstringstilskot" § 9. Dette fradraget vil korrespondere med de veiledende satsene for samvær med barn som departementet gir i rundskriv hvert år (senest rundskriv Q-9/02 av 15. april 2002). Det vil derfor i mange tilfeller ikke være nødvendig å redusere dividenden for at skyldneren skal ha ekstra midler til samvær. Reiseutgifter mv. må dog vurderes særskilt.

Også § 4-8 bokstav (c) er gjort gjeldende for løpende ordninger. Dermed vil skatte- og avgiftskrav som oppstår etter åpning (eller fastsettes ved vedtak etter åpning) måtte behandles etter den nye bestemmelsen også i saker hvor gjeldsordning var etablert på tidspunktet for ikraftsetting.

Det er også funnet hensiktsmessig å gi endringene i § 4-8 bokstav (d) og (h) om hhv. underholdsbidrag og bøter/erstatninger anvendelse på ordninger som er kommet i stand, men som ikke er avsluttet ved ikrafttreddelsen. Dersom det skulle forekomme etablerte gjeldsordninger hvor slike krav er holdt utenfor ordningen, eller som omfattes, men likevel skal gis bedre dekning, kan ordningen endres. Det må da vurderes om endring er rimelig, bl. a. under særlig iaktakelse av de hensyn disse bestemmelsene skal ivareta.

Ved at § 4-10 annet punktum er gitt anvendelse også på løpende ordninger, vil avsatte midler eventuelt kunne fordeles fra disse ordningene når de opphører etter endringslovens ikrafttredelse. Midler fra ordninger som er utløpt på tidspunktet for ikrafttredelse, må imidlertid fordeles på det tidspunkt som måtte fremgå av, eller være forutsatt i, gjeldsordningen. Denne bestemmelsen vil imidlertid trolig få svært liten praktisk betydning.

Det er også funnet hensiktsmessig å gi §§ 6-1 og 6-2, samt § 6-5 første og annet punktum anvendelse på ordninger som er kommet i stand ved endringslovens ikrafttredelse. Dermed vil de nye bestemmelsene om endring samt om frister for å fremsette begjæring om endring, måtte brukes i alle tilfeller hvor dette skjer etter 1. juli 2003.

Til bokstav c)

Her fastsettes at enkelte av de nye bestemmelsene også skal gjelde i saker hvor gjeldsforhandling er åpnet, dersom forslag til gjeldsordning ennå kan endres uten at det må tilbakekalles fra kreditorene eller retten. Bestemmelsene vil dermed først og fremst gjelde i saker hvor forslag til frivillig ordning ikke er utsendt. De vil imidlertid også gjelde selv om frivillig forslag er utsendt dersom det ikke blir vedtatt. Forslaget til tvungen ordning kan jo da eventuelt justeres i forhold til de nye reglene uten nevneverdige ulemper, så fremt dette ikke allerede er oversendt retten ved endringslovens ikrafttredelse.

Ved at endringene i § 2-2 her er gjort gjeldende, vil en namsmann som ikke kan gi skyldneren nødvendig oppfølging etter de nye reglene for forslag uten fast dividende, eventuelt kunne justere forslaget.

Ved at endringene i § 4-2 første ledd tredje punktum er gjort gjeldende i denne fasen, kan det presiseres i forslaget at gjeldsordningsperioden skal regnes fra åpning av gjeldsforhandling. Departementet vil imidlertid presisere at dette ikke er obligatorisk i et forslag til frivillig gjeldsordning. Partene står som etter gjeldende rett fritt til å avtale ordninger som avviker fra bestemmelsene i kapittel 4. Ved at endringene i § 4-2 tredje ledd er gjort gjeldende, vil mulighetene til å benytte ordninger uten fast dividende begrenses noe også i saker hvor åpning har skjedd ved endringslovens ikrafttredelse. Innlemmelsen av § 4-2 fjerde ledd i denne gruppen medfører at forslaget kan måtte justeres dersom det foreligger kausjonssikret gjeld.

Ved at § 4-10 om kausjonsfordringer er medtatt i denne gruppen, vil avsetning til kreditor på bakgrunn av kausjonsansvar eventuelt kunne skje også i saker hvor åpning har skjedd ved endringslovens ikrafttredelse.

§ 4-12 er en påminnelse om at kausjonist mv. skal behandles som en kreditor. Dette bør uansett gjøres, men det vil etter bestemmelsen være lovpålagt også i saker som er i denne fasen.

Til bokstav d)

Denne gruppen gjelder saker som befinner seg i gjeldsforhandlingsperioden. Det har imidlertid her ingen betydning om forslag til gjeldsordning er oversendt kreditorene eller eventuelt tingretten.

Det er her bestemt at § 3-7, som gjelder namsmannens heving av saken, også skal få anvendelse på saker som allerede er åpnet ved endringslovens ikrafttredelse. En sak som er åpnet av namsretten før ikrafttredelse kan således av namsmannen sendes tilbake til namsretten for heving etter endringslovens ikrafttredelse. Det har ingen betydning om de omstendigheter som ligger til grunn for hevingen oppstod eller ble avdekket før ikrafttredelsen av de nye reglene. Kreditorene eller tingretten må eventuelt varsles dersom det blir tale om heving av saken.

Ved at § 5-1 tredje ledd er gjort gjeldende på allerede åpnete saker, vil det også i disse tilfellene bli en ekstra måned i forhold til gjeldende regler til å behandle en begjæring om tvungen ordning. Ved at § 5-1 fjerde ledd er gjort gjeldende også på allerede åpnete saker, vil perioden kunne forlenges etter ikrafttredelsen dersom den løper på ikraftsettingstidspunktet. Ved at § 5-1 femte ledd er gjort gjeldende, vil gjeldsforhandlingsperioden fortsette å løpe i henhold til bestemmelsen og så for saker som er i gjeldsforhandlingsperioden på ikraftsettingstidspunktet.

Paragraf 5-2, som omhandler gjeldsordningsperiodens lengde, er også gitt anvendelse på igangværende saker i denne fasen. Tingretten må etter endringslovens ikrafttredelse derfor legge de nye bestemmelsene til grunn ved vurderingen av om en tvungen gjeldsordning eventuelt kan stadfestes, også i de tilfeller hvor åpning skjedde før ikrafttredelsen.

Til bokstav e)

Under denne bokstav er det inntatt en særregel for anvendelsen av endringen i § 7-3. Dersom namsmannen skulle komme til at de inntrukne midler bør fordeles på en annen måte enn forholdsmessig, kan dette gjøres i saker hvor åpning har skjedd før ikrafttredelsen av endringsloven, dersom midlene ikke da er endelig fordelt. Når midlene er disponible for mottaker på bankkonto el.l. vil fordelingen ikke lenger kunne omgjøres.

Til bokstav f)

Under denne bokstav bestemmes at regelen i § 7-5 om statens ansvar for saksomkostninger i saker uten motpart skal gjelde for saker hvor gjeldsforhandling er åpnet dersom de aktuelle kostnader er pådratt, dvs. saksomkostninger ilagt eller egne kostnader i form av rettsgebyr, advokatsalær el. l. påløpt, etter endringslovens ikrafttredelse.

Til bokstav g)

Her fastsettes at § 4-8 bokstav (i) om brudd på frarådningsplikten etter finansavtaleloven § 47 kun kommer til anvendelse i saker som åpnes etter ikraftsettingstidspunktet, og at bestemmelsen bare skal kunne benyttes overfor fordringer som er stiftet etter finansavtalelovens ikrafttredelse, altså etter 1. juli 2000.

Til § 2

Etter forskriften § 2 skal endringene i foreldelsesloven og i panteloven §§ 3-21 og 6-3 også gjelde i saker hvor gjeldsordning er kommet i stand når loven er trådt i kraft. Det finnes imidlertid ikke hensiktsmessig å innføre en regel som vekker foreldede krav til live igjen, og endringene vil således bare gjelde for krav som ikke er foreldet ved ikrafttredelsen.

Til § 3

Etter forskriften § 3 om endringene i panteloven, vil det avgjørende for om endringsloven skal gjelde, være om gjeldsordning er kommet i stand ved ikrafttredelsen.